

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор
прот. Олександр
проф. прот. Олександр
Трофимлюк
«24» серпня 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про аспірантуру в Київській православної богословській академії
(нова редакція)

Ухвалено вченою радою
Київської православної
богословської академії
«24» серпня 2020 р.,
протокол № 3

КИЇВ – 2020

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Права та обов'язки аспірантів	5
3. Підготовка в аспірантурі	6
4. Прийом в аспірантуру для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії.....	7
5. Наукове керівництво роботою над дисертацією	10
6. Затвердження тем дисертаційних робіт.....	11
7. Індивідуальні плани роботи аспірантів.....	13
8. Мобільність аспірантів.....	22
9. Академічні відпустки.....	23
10. Відрахування аспірантів	24
11. Зміни та доповнення до Положення.....	25

1. Загальні положення

Положення про аспірантуру в Київській православної богословській академії (далі – Положення) є нормативним документом, який визначає основні правила підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Київській православної богословській академії (далі – Академія).

1.1. Метою розроблення та впровадження Положення є регламентація і впорядкування процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які вступили до аспірантури Академії.

1.2. Це Положення встановлює порядок вступу, прийому і підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру Академії, атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, призначення і моніторингу якості роботи наукових керівників та консультантів, розподілу завдань підготовки здобувачів Академії, а також організації роботи зі здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії.

1.3. Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Академії, а саме:

Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017;

Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014;

Постанови Кабінету Міністрів України «Про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів» від 01.03.1999 р. № 309;

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261;

- Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167;

Наказу Кабінету Міністрів України від 30.05.2016 р. № 590 «Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні»;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2015 р. № 266;

Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, затверджених Міністерством освіти і науки України;

Статуту Київської православної богословської академії;

Положення «Про організацію освітнього процесу в Київській православної богословській академії;

Правил прийому до аспірантури Київської православної богословської академії;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти»;

інших документів, що регламентують процес підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні.

1.4. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури здійснює Вчена рада Академії.

1.5. Координацію та контроль за діяльністю структурних підрозділів, які ведуть підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Академії, здійснює проректор з наукової роботи.

2. Права та обов'язки аспірантів

2.1. Аспіранти мають права здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту», Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Академії, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника для аспірантів;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаного місця для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579;
- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я відповідно до законодавства України.

2.2. Аспіранти зобов'язані:

- виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту»;
- дотримуватися вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у галузі 04 богослов'я, встановлених Академією;
- виконувати індивідуальний план роботи аспіранта та систематично звітувати про хід його виконання;

- захистити у встановлений термін свої наукові досягнення у вигляді дисертації у спеціалізованій вченій раді;
- дотримуватися Статуту і Внутрішнього Статуту Академії; повідомляти Академію про зміни у сімейному стані, працевлаштуванні та інших особистих даних у термін не пізніше, ніж через три календарних дні з моменту настання таких змін.

2.3. Аспіранти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Підготовка в аспірантурі

3.1. Академія здійснює підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на очній та заочній формах навчання за спеціальністю 041 – «Богослов'я».

3.2. Ліцензований обсяг підготовки в аспірантурі Академії для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії зазначений у наказах Міністерства освіти і науки України № 183-л від 28.08.2017 р. та № 49-л від 19.04.2021 р.

3.3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Академії здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб.

3.4. Нормативний термін підготовки здобувачів в аспірантурі на очній та заочній формі навчання складає 4 роки.

3.5. Покладання Академією на аспіранта обов'язків, не пов'язаних із виконанням відповідної освітньо-наукової програми та підготовкою дисертації (статей), забороняється.

3.6. Підготовка в аспірантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

3.7. Термін навчання в аспірантурі включається до науково-педагогічного стажу.

4. Прийом в аспірантуру для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії

4.1. До підготовки в аспірантурі Академії для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії на конкурсній основі приймаються громадяни України православного віросповідання, які мають ступінь магістра за спеціальністю «Богослов'я», здобутий у закладах вищої духовної освіти.

4.2. Перелік документів, які необхідно подати до Приймальної комісії, та терміни їх подання, а також терміни вступних випробувань до аспірантури зазначаються в Додатку № 4 до Правил прийому до Київської православної богословської академії «Правила прийому на навчання до аспірантури Київської православної богословської академії» (далі – Правила прийому), які формуються кожного навчального року на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України у відповідному навчальному році (далі – Умови).

4.3. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу до аспірантури Академії документи згідно з Правилами прийому.

4.4. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури Академії виключно у зв'язку з неподанням у встановлений термін документів, визначених Правилами прийому.

4.5. Вступні випробування до аспірантури Академії здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії складаються з:

- вступного іспиту з іноземної мови (вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема з англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом);

- вступного іспиту зі спеціальності в обсязі програми підготовки магістрів відповідно до програми вступних фахових випробувань зі спеціальності, ухваленої вченою радою Академії та розміщеної на офіційному сайті Академії;

- презентації наукових досягнень (опублікованих наукових праць (за наявності) чи наукового реферату (за відсутності опублікованих праць)).

4.6. Компетентності (знання та вміння), продемонстровані вступниками до аспірантури на кожному зі вступних іспитів, оцінюють за 100- бальною шкалою. Вступники, які наберуть на першому випробуванні (вступному іспиті з іноземної мови) 0 балів, позбавлені права участі в наступному випробуванні та в конкурсному відборі на вступ до аспірантури Академії в поточному навчальному році.

4.7. Підсумковий конкурсний бал вступника до аспірантури (КБ) обчислюється за формулою:

$$\text{КБ}=\text{П1}+\text{П2}+\text{П3},$$

де КБ – конкурсний бал, П1 – оцінка вступного іспиту з іноземної мови (1 бал у випадку отримання оцінки «склав»), П2 – оцінка вступного іспиту з богослів'я (за шкалою від 0 до 100 балів), П3 – оцінка презентації наукових досягнень (за шкалою від 0 до 100 балів).

4.8. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії ухвалюється приймальною комісією Академії за умови подання у встановлені терміни всіх необхідних (зазначених у Правилах прийому) документів.

4.9. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, що складаються з двох-п'яти осіб, які проводять наукові дослідження за спеціальністю та відповідають за виконання освітньо-наукової програми. Склад предметних комісій призначається наказом ректора Академії.

4.10. До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і можуть кваліфіковано оцінити рівень знання мови вступником.

4.11. Програма фахових випробувань для вступу до аспірантури розробляються відповідними кафедрами та затверджуються Вченою радою Академії не пізніше, ніж за три місяці до початку прийому документів.

4.12. Результати вступних іспитів дійсні для вступу до аспірантури Академії протягом одного календарного року.

4.13. За результатами проведення вступних іспитів та визначення конкурсного балу кожного вступника приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника до аспірантури Академії.

4.14. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури вводиться в дію наказом ректора Академії та оприлюднюється на офіційному сайті Академії.

4.15. Зарахування вступників до аспірантури Академії відбувається до 30 вересня поточного календарного року.

4.16. До 15 жовтня поточного навчального року дані про аспірантів, яких зараховано на підготовку до аспірантури Академії, заносяться до Єдиної державної бази вищої освіти України (далі – ЄДЕБО).

4.17. З аспірантами, які склали вступні іспити та за результатами конкурсного відбору зараховані до аспірантури, Академія укладає договір (контракт) для врегулювання відносин, що виникають між аспірантом та Академією в процесі його підготовки в аспірантурі (у тому числі перебування в академічній відпустці).

4.18. Після зарахування проводяться організаційно-методичні збори аспірантів, на яких укладається договір з аспірантами, доводиться до відома аспірантів зміст цього Положення та Внутрішнього статуту КПБА, процедура захисту дисертацій на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії тощо.

5. Наукове керівництво роботою над дисертацією

5.1. Аспіранту впродовж перших трьох місяців перебування в аспірантурі призначається науковий керівник/и з числа провідних науково-педагогічних працівників Академії.

5.2. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту та методології наукового дослідження аспіранта, контролює і координує виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Академії за належне і своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

5.3. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше ніж п'ятьма здобувачами наукових ступенів.

5.4. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше ніж трьох здобувачів вищої освіти наукового ступеня доктора філософії.

5.5. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного здобувача ступеня доктора філософії науковому керівникові відводиться 50 академічних годин навчального навантаження на рік підготовки здобувача.

5.6. Аспірант прикріплюється до кафедри, на якій працює призначений йому науковий керівник, для здійснення підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії.

5.7. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру Академії аспірант переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу про зарахування (переведення) на роботу наукового керівника на нову кафедру.

5.8. Щороку Вчена рада Академії здійснює перегляд ефективності роботи наукових керівників та ухвалює рішення про продовження ним або позбавлення його права на наукове керівництво роботою над дисертацією на здобуття ступеня доктора філософії на наступний навчальний рік.

5.9. Зміна наукового керівника аспіранта можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження (його теми та/або мети, об'єкта чи предмету), звільнення призначеного наукового керівника та з інших поважних причин.

5.10. У разі необхідності зміни наукового керівника аспірант має подати до Вченої ради Академії заяву із зазначенням причин необхідності такої зміни. Зміна наукового керівника відбувається за погодженням із попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники, на підставі наказу ректора Академії.

6. Затвердження тем дисертаційних робіт

6.1. Затвердження тем дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі у цьому розділі – здобувачі вищої освіти) відбувається впродовж трьох місяців з дня зарахування у два етапи:

I етап: затвердження теми дисертаційної роботи здобувача вищої освіти на засіданні кафедри, на якій працює його науковий керівник і за якою закріплюється сам здобувач вищої освіти на період підготовки в аспірантурі Академії. До початку засідання кафедри здобувач вищої освіти має подати на кафедру узгоджене з науковим керівником обґрунтування теми дисертаційного дослідження і, за наявності, наукові доробки, які він уже має (статті, доповіді тез, наукові проекти, рукопис дисертації тощо) за

передбачуваною темою дисертації. За підсумками засідання кафедри здобувачеві вищої освіти видається у двох примірниках витяг із протоколу засідання кафедри з рекомендаціями щодо розгляду передбаченої теми дисертації на засіданні вченої ради Академії.

II етап: затвердження тем дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти на засіданні Вченої ради Академії шляхом відкритого обговорення та голосування.

6.2. За підсумками засідання Вченої ради Академії, на якому розглядаються питання затвердження (вперше) або зміни тем дисертацій здобувачів вищої освіти, складається протокол, витяги з якого щодо затвердження (або відмови у затвердженні із зазначенням причин та рекомендацій щодо уточнення) чи зміни теми дисертації кожного здобувача вищої освіти зберігаються в особовій справі аспіранта протягом усього терміну підготовки здобувача вищої освіти (після чого здається в архів разом з іншими документами особової справи аспіранта Академії).

6.3. У разі відмови здобувачу вищої освіти в затвердженні теми з зазначенням причин та рекомендацій щодо її уточнення, здобувач вищої освіти має виправити зауваження та повторно виконати I етап.

6.4. У разі зміни напряму (теми, мети, об'єкта чи предмету) дисертаційного дослідження та виникнення потреби у зміні (уточненні) теми дисертації під час підготовки здобувача вищої освіти в аспірантурі, здобувач вищої освіти подає відповідну заяву, після чого відбуваються I – II етапи.

6.5. Після затвердження теми дисертації здобувач вищої освіти має зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначення номера протоколу та дати засідання вченої ради Академії, на якому ухвалено відповідне рішення.

7. Індивідуальні плани роботи аспірантів

7.1. Загальні засади

7.1.1. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та кандидата наук здійснюють підготовку в аспірантурі за індивідуальним планом роботи аспіранта.

7.1.2. Індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії очної та заочної форм навчання розподілено на 8 семестрів (по два семестри в кожному з 4-х років підготовки), кожен з яких містить дві частини: індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план (залікова книга), основою формування яких є освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю ОНП «Богослів'я» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

7.1.3. Індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії розділено на 8 семестрів. Кожен із навчальних семестрів містить такі розділи: робота над дисертацією, участь у НДР академії, оприлюднення результатів досліджень, складання іспитів і заліків, богослужбово-проповідницька, викладацька практики, атестація аспіранта.

7.1.4. Індивідуальний план роботи є обов'язковим до виконання аспірантом і використовується для оцінювання успішності запланованої навчальної та наукової роботи аспіранта.

7.1.5. Індивідуальний план роботи аспіранта після заповнення (у період між атестаціями) подається на зберігання до куратора аспірантури на наступний день після проведення проміжної та підсумкової атестації.

7.1.6. Тривалість і період канікул аспірантів визначаються навчальним планом підготовки аспірантів та графіком освітнього процесу аспірантів у поточному навчальному році. Тривалість канікул аспірантів складає не менше ніж 8 тижнів.

7.2. Освітня (навчальна) складова підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

7.2.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Академії здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом.

7.2.2. Протягом терміну навчання в аспірантурі здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення і захистити дисертацію.

7.2.3. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії складається з навчальних дисциплін загальним навантаженням 60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС) та визначає послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

7.2.4. Навчальні плани затверджуються Вченою радою Академії.

7.2.5. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії включає обов'язкові та вибіркові (не менше як 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС) навчальні дисципліни.

7.2.6. Максимальне тижневе аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії очної форми навчання не має перевищувати 18 год.

7.2.7. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають обрати навчальні дисципліни (у передбаченому навчальним планом обсязі), які формують вибірккову складову навчального плану. Впродовж першого тижня навчання здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії обирає вибірккові дисципліни на поточний навчальний рік, а до 1 червня – на наступний навчальний рік. Запис на вивчення вибірккових дисциплін здійснюється на підставі заяви (анкети), в якій здобувач вищої освіти визначає пріоритет у вивченні дисципліни. При цьому кількість вибірккових дисциплін у шкалі пріоритетності має відповідати кількості вибірккових дисциплін у семестрі. У разі, якщо здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії у визначений термін не записався на блок вибірккових дисциплін, декан здійснює запис такого здобувача на блок вибірккових дисциплін самостійно. Якщо здобувач з поважної причини, підтвердженою документально, був відсутній під час вибору вибірккових дисциплін, він має право зробити такий вибір протягом першого тижня після того, як з'явився на навчання. Після обробки заяв (анкет) здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії формуються групи з вивчення вибірккових дисциплін і створюється реєстр діючих вибірккових дисциплін. Після остаточного формування груп вільного вибору дисциплін, інформація про вибірккові дисципліни заноситься до індивідуального навчального плану кожного здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії. З метою ознайомлення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі змістом та запланованими результатами навчання за кожною з навчальних дисциплін вільного вибору, які пропонується до вивчення на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії, завчасно відповідальні викладачі проводять відповідні презентації.

7.2.8. Водночас здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають право обирати навчальні дисципліни вільного вибору, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником.

7.2.9. Після вибору всіма здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії проректор з наукової роботи має подати до деканату узагальнену службову записку з результатами вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії на кожному році підготовки.

7.2.10. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою як таких, що виконані в повному обсязі;

на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей.

7.2.11. Засвоєння здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії навчальних дисциплін може відбуватися в Академії, а також у межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

7.2.12. Вчена рада Академії має право ухвалити рішення про визнання набутих здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачене освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії.

7.2.13. Навчальні дисципліни викладаються здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії провідними науково-педагогічними працівниками Академії, які відповідають кваліфікаційним вимогам.

7.2.14. У разі включення викладачів, які відповідають за навчальні дисципліни здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, до складу іншої кафедри, такі дисципліни закріплюються за іншою кафедрою Академії.

7.2.15. Усі здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії Академії незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії та освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Академії.

7.2.16. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який не склав іспит чи залік із навчальних дисциплін, які (відповідно до навчального плану) викладалися у семестрі, що завершується (тобто за наявності академічної заборгованості) не допускається до проходження атестації (звітування за результатами підготовки в поточному семестрі) на кафедрі.

7.2.17. Ліквідація академічної заборгованості проводиться після закінчення екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу.

7.2.18. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який не склав іспит чи залік під час ліквідації академічної заборгованості, відраховується з аспірантури Академії за невиконання індивідуального плану роботи аспіранта.

7.2.19. За наявності обставин, які унеможливають виконання затвердженого графіку освітнього процесу, аспіранту може бути змінений період проведення навчальних занять та підсумкового контролю (заліків та іспитів) на підставі заяви аспіранта (з поясненням поважності причин і обставин) і службової записки наукового керівника, за наказом ректора Академії.

7.3. Богослужбово-проповідницька практика аспірантів

7.3.1. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та індивідуальний навчальний план роботи аспірантів за освітньо-науковою програмою включає обов'язкову для виконання практичну складову «Богослужбово-проповідницька практика» (далі – БПП) обсягом 4 кредити ЄКТС (120 годин), які виконуються аспірантом протягом

нормативного терміну підготовки в аспірантурі Академії задля підвищення навиків вміння виголошування проповідей різних жанрових та стилістичних форм та розуміння уставних особливостей при звершенні богослужінь.

7.3.2. Поточний контроль здійснюється керівником практики шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи аспірантів, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної богослужбово-проповідницької практики аспірантів. При виставленні оцінки аспіранту враховується богословська грамотність, стилістичні особливості проповіді, логічна послідовність, емоційність мови і доступність викладу, участь у богослужіннях, якість виконання завдань практики.

По завершенні богослужбово-проповідницької практики аспірантами подаються такі звітні документи:

- щоденник з практики;
- складені проповіді;
- виконані індивідуальні завдання.

7.3.3. Після проведення БПП та її оцінювання аспірант має заповнити відповідний листок-підсумок богослужбово-проповідницької практики, та надати його протягом тижня після завершення практики.

7.4. Викладацька практика аспірантів

7.4.1. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та індивідуальний навчальний план роботи аспірантів включає обов'язкову для виконання практичну складову «Викладацька практика» (далі – ВП) обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), які виконуються аспірантом протягом нормативного терміну підготовки в аспірантурі Академії задля підвищення рівня набуття аспірантами компетентностей щодо організації та здійснення процесу навчання в закладах вищої освіти та отримання досвіду педагогічної діяльності.

7.4.2. У процесі проходження ВП аспіранти мають оволодіти сучасними методами, формами та засобами навчання, сформувати на базі

одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу.

7.4.3. Поточний контроль здійснюється керівником практики шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи аспірантів, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної викладацької практики аспірантів. При виставленні оцінки аспіранту враховується рівень теоретичної підготовки, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

По завершенні викладацької практики аспірантами подаються такі звітні документи:

- моделі навчальних занять (лекції, семінарського чи лабораторного заняття);
- щоденник з практики;
- індивідуальне науково-дослідне завдання з педагогіки;
- аналіз занять (лекції, семінару чи практичного).

7.4.4. Після проведення ВП та її оцінювання аспірант має заповнити відповідний листок-підсумок викладацької практики та надати його протягом тижня після завершення практики.

7.5. Наукова складова підготовки аспірантів. Атестація аспірантів

7.5.1. Наукова складова підготовки аспірантів передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

7.5.2. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого

оприлюднені у відповідних публікаціях і становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі.

7.5.3. Наукова складова оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта (у кожному семестрі (півріччі)) і є невід’ємною частиною індивідуального плану роботи аспіранта.

7.5.4. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи (у кожному семестрі підготовки в аспірантурі), в якому визначаються зміст, терміни виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований термін захисту дисертації протягом нормативного терміну підготовки в аспірантурі Академії.

7.5.5. Невід’ємною складовою підготовки аспірантів є підготовка та публікація наукових статей.

7.5.6. Формою підсумкового контролю за виконанням аспірантом індивідуального плану роботи є атестація – звітування про фактичний стан виконання запланованих на семестр (півріччя) у індивідуальному плані роботи аспіранта показників освітньої та наукової діяльності аспіранта.

7.5.7. Атестація аспірантів Академії проводиться двічі на рік після закінчення кожного із семестрів (півріч) підготовки в аспірантурі: проміжна атестація – у грудні на кафедрі, за якою вони закріплені (де працює науковий керівник), і підсумкова – у червні перед атестаційною комісією, склад якої затверджується ректором Академії. Період атестації встановлюється графіком навчального процесу аспірантів.

7.5.8. До початку атестації аспіранти мають надати такі документи:

звіт щодо виконання індивідуального плану роботи аспіранта (за підписом аспіранта і наукового керівника);

матеріали, що підтверджують виконання зазначених у звіті планових показників освітньої та наукової діяльності аспіранта (ксерокопії статей і тез доповідей, довідки про участь у розробленні наукових тем тощо);

індивідуальний план роботи аспіранта.

7.5.9. Під час проведення атестації аспірант робить доповідь та наочну презентацію фактичних результатів підготовки у семестрі, що спливає, акцентуючи при цьому увагу на отриманих ним основних результатах дисертаційного дослідження, їхній актуальності, науковій новизні та прикладному значенні, достовірності отриманих результатів та ступені їх апробації.

7.5.10. Результатом відкритого обговорення членами кафедри чи атестаційної комісії фактичних результатів підготовки аспіранта в семестрі / році, що спливає, має бути висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих на поточний семестр / навчальний рік показників та рекомендацію щодо продовження підготовки аспіранта в аспірантурі Академії або відрахування аспіранта з аспірантури Академії за невиконання індивідуального плану.

7.5.11. Результати проведення атестації кожного з аспірантів мають бути занесені до протоколу відповідного засідання та до індивідуального плану роботи аспіранта (за підписами аспіранта, завідувача кафедри чи голови атестаційної комісії, наукового керівника).

7.5.12. Витяг із протоколу засідання про розгляд питання щодо атестації аспірантів, крім усього іншого, обов'язково має містити загальний висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих на поточний семестр показників та рекомендацію щодо продовження підготовки аспіранта в аспірантурі Академії або відрахування аспіранта з аспірантури Академії за невиконання індивідуального плану.

7.5.13. Звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану роботи аспіранта зберігаються на кафедрі.

7.5.14. За наявності обставин, які унеможливають своєчасне (за графіком навчального процесу аспірантів) звітування аспіранту може бути змінено період проведення атестації на підставі заяви аспіранта (з поясненням поважності причин і обставин) і службової записки наукового керівника.

7.5.15. Підготовка в аспірантурі здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії завершується захистом наукових досягнень аспіранта в спеціалізованій вченій раді Академії або іншого закладу вищої освіти (наукової установи), утвореній для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

7.5.16. Стан готовності дисертацій здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії до захисту визначається науковим керівником, або рішенням уповноваженого вченою радою Академії.

7.5.17. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його навчальної та наукової складової індивідуального плану роботи.

7.5.18. Аспіранти мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

8. Мобільність аспірантів

8.1. Аспіранти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

8.2. Академічна мобільність аспірантів реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579.

8.3. Аспірантам, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи за її межами гарантується збереження місця навчання. Такі особи не відраховуються з аспірантури.

9. Академічні відпустки

9.1. Аспірант має право на перерву в навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання ним індивідуального плану роботи аспіранта (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка у встановленому цим Положенням порядку.

9.2. Охочі отримати академічну відпустку аспіранти подають: заяву, в якій зазначають причини та підстави для надання академічної відпустки; документи, що підтверджують зазначені в заяві причини.

9.3. Заява на надання академічної відпустки погоджується з науковим керівником.

9.4. Питання про надання академічної відпустки аспірантам розглядається ректором Академії, який ухвалює відповідне рішення і встановлює терміни академічної відпустки аспіранта, здебільшого 1 рік, про що видається відповідний наказ, який доводиться до відома аспіранта.

9.5. До терміну підготовки в аспірантурі не включається період перебування в академічній відпустці.

9.6. Не пізніше, ніж за тиждень до закінчення терміну наданої академічної відпустки, аспірант має подати заяву про (одне з перелічених):

поновлення підготовки в аспірантурі Академії;

продовження терміну наданої йому академічної відпустки та надати документальне підтвердження причин такого продовження академічної відпустки;

відрахування з аспірантури Академії та, за наявності, надати документальне підтвердження зазначених причин відрахування.

9.7. Питання про поновлення підготовки в аспірантурі після завершення академічної відпустки або відрахування з аспірантури, або продовження терміну наданої раніше академічної відпустки аспірантам розглядається ректором. Відповідне рішення вводиться в дію наказом, який доводиться до відома аспіранта.

9.8. Після закінчення академічної відпустки й поновлення аспіранта він продовжує виконувати індивідуальний план роботи аспіранта.

10. Відрахування аспірантів

10.1. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії є:

- завершення навчання за освітньо-науковою програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти;
- невиконання індивідуального плану роботи аспіранта;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Академією та аспірантом;
- інші випадки, передбачені законом.

10.2. Питання про відрахування аспірантів з будь-яких причин розглядається на черговому засіданні вченої ради Академії. Остаточне рішення вченої ради Академії щодо відрахування аспірантів вводиться в дію наказом ректора (витяг з якого зберігається в особовій справі аспіранта) і доводиться до відома (офіційним листом) аспіранта впродовж 10 календарних днів.

10.3. Підставою для розгляду питання про відрахування аспіранта можуть бути такі документи: заява аспіранта з поясненням причин переривання/закінчення навчання, службова записка наукового керівника та/або витяг з протоколу кафедри, за якою закріплений аспірант.

10.4. Порушення термінів виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Академії рішення про відрахування аспіранта.

10.5. Особа, відрахована з Академії до завершення навчання за освітньо-науковою програмою, за заявою отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані

оцінки та здобуту кількість кредитів ЄКТС. Зразок академічної довідки встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти та науки.

11. Зміни та доповнення до Положення

11.1. Положення вводиться в дію наказом ректора Академії.

11.2. Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються на засіданні Вченої ради Академії.